

De hervorming van het Europese visserijbeleid: pompen of verzuipen

GREENPEACE

www.greenpeace.nl

Inhoud

EUROPA EN DE WERELDWIJDE OVERBEVISSING	3
FALEND EUROPEES BELEID	5
NEDERLAND: KLEIN LAND, GROTE SPELER	7
DE VISIE VAN GREENPEACE	10
DIT WIL GREENPEACE	11

GREENPEACE

colofon

© November 2009 De hervorming van het Europese visserijbeleid: pompen of verzuipen
Stichting Greenpeace Nederland, Postbus 3946, 1001 AS Amsterdam, telefoon 0800 422 33 44
Redactie Tekstproducties Jacqueline Schuiling **Beeldredactie** Greenpeace Nederland
Vormgeving Pé de Wit **Papier** 100% hergebruikt en chloorvrij gebleekt

A photograph of a fishing boat deck. A large, blue, diamond-patterned fishing net is spread out across the deck, filled with a variety of fish, including what appear to be salmon and smaller fish. The net is secured with ropes and chains. In the background, a person wearing a blue jacket and bright yellow-green pants is visible, working on the deck. The scene is set on a wooden deck with various pieces of equipment and ropes. The overall atmosphere is one of active fishing operations.

Europa en de wereldwijde overbevissing

Wat doet Nederland voor het herstel van de oceanen en de wereldwijde visbestanden? Neemt de regering haar verantwoordelijkheid? Greenpeace zet de feiten op een rij, aan de vooravond van een cruciale hervorming van het Europese visserijbeleid.

© ASLUND/DP

© GP/NEWMAN

© GP/DAVISON

© GP/NEWMAN

Grote schepen, minder vis

In de eerste decennia na de Tweede Wereldoorlog groeide de mondiale visserij enorm. Vissschepen werden alsmat groter en kregen steeds krachtiger motoren en meer geavanceerde technologie aan boord. In 1975 piekten de vangsten in de Noord-Atlantische Oceaan, waarna ze door dalende visstanden tot op heden bleven afnemen.

Expansie van de jacht

Nu trekt de Europese vissersvloot steeds verder richting de diepzee en verre wateren op zoek naar nieuwe visgronden.¹ Volgens de Wereldvoedselorganisatie wordt jaarlijks meer dan 140 miljoen ton vis gevangen en gekweekt.² De Europese Unie (EU) is na China en Peru de grootste visproducent ter wereld. Bovendien is ze de grootste importeur van visproducten.³

De grenzen zijn bereikt

Dramatisch gevolg is dat ruim driekwart van alle visbestanden maximaal wordt bevestig, overbevestig of al is ingestort.⁴ Door de enorme overbevestig raken complete ecosystemen uit balans, schadelijke vangstmethoden vernietigen kwetsbare gebieden en zeezoogdieren verliezen hun voedselbronnen. Een derde van de wereldwijde visvangst voedt bovendien geen mensenmonden, maar verdwijnt als vismeel in veevoer, voornamelijk bestemd voor kweekvis.⁵

Zeeleven onbeschermd

De mariene natuur verliest haar rijkdom en diversiteit en daarmee ook haar veerkracht. Niet alleen overbevestig, maar ook vervuiling, verstoring en klimaatverandering bedreigen de biodiversiteit in zee. Toch is op dit moment slechts 0,7 procent van de wereldzeeën beschermd gebied.⁶

¹ Daniel Pauly, *Beyond duplicity and ignorance in global fisheries*. In: *Scientia Marina* 73(2) June 2009 ISSN: 0214-8358.

² FAO, *State of the world Oceans 2008*.

³ *Facts en Figures CFP 2008*. http://ec.europa.eu/fisheries/publications/facts/pcpo8_en.pdf

⁴ Zie noot 2.

⁵ Zie noot 1.

⁶ Zie noot 1.

Falend Europees beleid

Hoopgevend is de visie die de Europese Commissie in 2009 gaf op de hervorming van het Europese visserijbeleid in 2012: het roer moet om.⁷ Een uitgelezen kans om onze zeeën beter te beheren op basis van een ecosysteembenadering.⁸ Zo waarborgen we natuurbehoud én realiseren we een duurzame, eerlijke visserij. Of en hoe dat gebeurt, bepaalt Nederland met de EU in de komende twee jaren.

Wanbeleid

De Europese Commissie realiseert zich dat haar visserijbeleid heeft gefaald.⁹ Sinds 1983 probeert de EU vergeefs het tij te keren. Maar het Europese visserijbeleid blijft een schoolvoorbeeld van wanbeleid en slechte besluitvorming. Een radicale hervorming is noodzakelijk volgens een studie in opdracht van de Europese Commissie, die onomwonden stelt dat het huidige beleid 'verantwoordelijk is voor een ongekennde periode van neergang in de Europese visindustrie' en 'zich niet houdt aan de basisprincipes van duurzame ontwikkeling.'¹⁰

Hoge visserijdruk

Op mondiaal niveau doet Europa het slecht als het gaat om het behoud van visbestanden.¹¹ De buitensporig hoge visserijdruk in Europese wateren heeft de huidige én de toekomstige productiviteit van de visbestanden uitgehold. Het resultaat volgens de Europese Commissie: 'Weinig economische efficiëntie, grote gevolgen voor het milieu, hoog brandstofverbruik en een geringe bijdrage van de

Europese visserij aan de voedselvoorziening.'¹² De zeeën worden leeggevisd. Europa haalt haar vis nu al steeds verder weg.

Europese overbevissing

Wereldwijd wordt gemiddeld 25 procent van de visbestanden overbevist, maar in Europa is dat maar liefst 88 procent. Een derde van deze bestanden kan mogelijk niet meer herstellen.¹³ Groot probleem is dat de vis steeds jonger – en kleiner – uit zee wordt gehaald. Hoe ouder een vrouwtjesvis, hoe meer nageslacht ze produceert. In de Noordzee zijn de meeste vissoorten op 5-jarige leeftijd al in de netten verdwenen, terwijl sommige soorten van nature wel 25 tot 50 jaar kunnen worden.¹⁴ Een schokkende 93 procent van de bedreigde Noordzeekabeljauw wordt gevangen voordat ze zich heeft kunnen voortplanten.¹⁵ Inmiddels zijn de Europese wateren zó overbevist dat Europa al ruim de helft van alle geconsumeerde vis importeert.¹⁶

7 Europese Commissie (2009), *EC Groenboek: Hervorming van het gemeenschappelijk visserijbeleid*. ISBN 978-92-79-12000-8.

8 Greenpeace (2007), *The Ecosystem Approach - protecting marine life in all its forms*.

9 Zie noot 7.

10 Report to the General Directorate for Fisheries and Maritime Affairs of the European Commission, prepared by M. Sissenwine and D. Symes (2007), *Reflections on the Common Fisheries Policy*, pg 23, 49, 63, 74.

11 Zie noot 10.

12 EC working document, *Reflections on further reform of the Common Fisheries Policy*. ec.europa.eu/fisheries/publications/factsheets/legal_texts/reflection_cfp_o8_en.pdf.

13 Zie noot 7.

14 Planbureau voor de Leefomgeving, *Natuurbalans 2008*.

15 Zie noot 7.

16 Zie noot 7.

Onerlijke concurrentie

De EU zet daarom de rooftocht naar vis ook elders voort. Europa's grootste schepen varen al jaren naar de laatste relatief gezonde visbestanden van de wereld: in de diepzee, langs de kusten van West-Afrika en in de Stille Oceaan. Overheden van arme landen krijgen een schijntje voor het recht van grote internationale trawlers om in hun wateren te vissen. Zo ontvangen ontwikkelingslanden slechts 5 à 6 procent van de waarde van de tonijn die de internationale vloot uit hun kustwateren wegvist.¹⁷ Lokale, kleinschalige vissers kunnen niet op tegen deze oneerlijke concurrentie en blijven achter met lege zeeën.

Europese overcapaciteit

'De Europese visserij zit gevangen in een vicieuze cirkel', beseft de Europese Commissie. Te veel schepen jagen op te weinig vis, waardoor de vis verdwijnt en de vissers ondanks flinke subsidies het hoofd niet meer boven water kunnen houden. In de afgelopen jaren krompen de Europese vloten gemiddeld met slechts 2 procent per jaar. Die minieme daling werd ook nog eens tenietgedaan door de technologische vooruitgang: de vangstcapaciteit nam jaarlijks toe met 2 à 3 procent. De Commissie stelt dat in delen van de Europese vloot de overcapaciteit zo groot is, dat ze 2 tot 3 keer meer vis uit zee kan halen dan verantwoord is.¹⁸

Kortetermijnvisie

Door de overcapaciteit en de slechte economische situatie oefent de sector sterke politieke druk uit om juist nog méér vis te mogen vangen. Met succes: uit de besluitvorming blijkt dat de Europese Raad jarenlang blind is geweest voor de gevolgen op langere termijn.¹⁹ Wetenschappelijke instanties adviseren Europa jaarlijks over de hoeveelheid

vis die verantwoord gevangen kan worden. Maar door politieke onderhandelingen werden de afgelopen jaren vangsten toegestaan die uiteindelijk gemiddeld 48 procent hoger lagen.²⁰

Transparantie ontbreekt

De werkelijke hoeveelheid gevangen vis is nog veel groter: overboord gegooid en illegaal gevangen vis komt niet in de boeken terecht. Of de vis die op de Europese markt belandt legaal en duurzaam is, valt niet te garanderen: de traceerbaarheid van visproducten is nog onvoldoende. Ook de controle op de vangsten laat sterk te wensen over.²¹ Inspecties schieten tekort en de regelgeving is een doolhof. 'De vangstgegevens zijn noch volledig, noch betrouwbaar, waardoor de werkelijke omvang van de vangsten niet bekend is', aldus de Europese Rekenkamer. Gebrekkige controle in combinatie met een overcapaciteit van de vloot werkt illegale visserij in de hand.²²

Natuurherstel gedwarsboemd

Over het instellen van een netwerk van beschermde gebieden op zee zijn internationaal en binnen Europa duidelijke afspraken gemaakt (CBD, KRM, OSPAR, Natura 2000). Alleen doen overheden daar niet veel mee: ze lopen jaren achter op de afgesproken deadlines. Dat verhindert het herstel van visbestanden en maakt geen einde aan het verlies van biodiversiteit in zee. Het Europese visserijbeleid en de natuurwetgeving zijn niet goed op elkaar afgestemd, en visserijbelangen domineren de besluitvorming. Zelfs als lidstaten vissers willen weren uit hun beschermde zeegebieden, stuiten ze op Europese visserijwetgeving die ze dwingt tot omslachtige en tijdrovende procedures bij de Europese Commissie.²³

Nederlanders willen zeereservaten

Een zeereservaat is een gebied dat is afgesloten voor alle schadelijke menselijke activiteiten, waaronder visserij, olieboringen en zand- en grindwinning. In een zeereservaat wordt al het zeeleven beschermd en kan de natuur zich herstellen. De wetenschappelijke steun voor zeereservaten is groot. In 2007 riepen zo'n driehonderd wetenschappers op tot de instelling van een netwerk van zeereservaten in Europa's wateren.²⁴ Een analyse van 89 bestaande zeereservaten toont aan dat de hoeveelheid en de grootte van de vissen, net als het aantal soorten, sterk toenemen binnen een reservaat.²⁵ Ook buiten de grenzen van het zeereservaat vangen vissers weer vollere netten.²⁶ Onderzoek van IMARES laat zien dat afsluiting van grote gebieden een positief effect kan hebben op de visstand. Dat geldt niet voor de kleine beschermde gebieden op zee die Nederland nu heeft voorgesteld. Als 25 procent van de Noordzee voor visserij gesloten wordt, kan het aantal vissen met de helft stijgen, het gemiddelde gewicht van vissen verdubbelen en de biomassa toenemen met 200 procent. Een nog groter gebied sluiten zou veel meer positieve resultaten opleveren.²⁷ In brede kring gaan de handen op elkaar voor zeereservaten. Tweederde van de Nederlanders is vóór het instellen van zeereservaten in de Noordzee.²⁸ Ook coalitiepartij PvdA²⁹ is voorstander, net als de oppositiepartijen GroenLinks³⁰, SP³¹ en de Partij voor de Dieren³².

17 Greenpeace (2009), *Taking tuna out of the can. Retailer's Roles in Rescuing the World's Favourite Fish.*

18 ANP 22 april 2009.

19 Zie noot 10.

20 Europese Commissie (2009), *Communication from the Commission. Consultation on Fishing Opportunities for 2010.* COM (2009) 224.

21 Algemene Rekenkamer (2008), *Duurzame Visserij.*

22 Court of auditors (2007), *Special report no. 7/2007.*

23 Greenpeace CFP Legal briefing (2009), *Fisheries management & Natura 2000. Assessing the feasibility of delegating powers to Member States to manage*

fishery activities affecting Natura 2000 sites.

24 http://www.york.ac.uk/depts/eeem/gsp/mem/marine_reserves_consensus.pdf.

25 Halpern, B.S. (2003), *The impact of marine reserves: do reserves work and does reserve size matter?* in *Ecological Applications* 13 (1): 117-137.

26 Roberts, C.M., Bohnsack, J.A., Gell, F., Hawkins, J.P. and Goodridge, R. (2001), *Effects of marine reserves on adjacent fisheries.* *Science* 294: 1920-1922.

27 Dekker, W., Deerenberg, C., Daan, N., Storkbeck, F. & A.G. Brinkman (2009), *Marine Protected Areas and commercial fisheries: the existing fishery in potential protected areas,*

and a modelling study of the impact of protected areas on North Sea Plaice. IMARES in opdracht van Ministerie van LNV.

28 Onderzoek door Gfk in opdracht van Greenpeace (2009).

29 <http://www.corbey.nl/renderer.do/menuId/323835/sf/314352/returnPage/314352/itemId/406022/realItemId/406022/pageId/314352/instanceId/323841>.

30 <http://standpunten.groenlinks.nl/visserij>.

31 http://sp.nl/milieu/standpunten/milieu/standpunten/_cd_125/standpunt_over_visserij.html.

32 <http://www.partijvoordedieren.nl/content/view/432>.

Nederland: klein land, grote speler

© GPPDEN HEIJER

Binnen Europa is Nederland een belangrijke speler als het gaat om de internationale visserij en de handel in vis.³³ Ons land is met ruim 470.000 ton vis per jaar de zesde producent binnen de EU. Van alle Europese havens wordt in Nederland – na Denemarken – de meeste vis aangeland. Nederland functioneert als Europese draaischijf (import/export) voor vis en is met ruim 1 miljoen ton vis een van de grootste visexporteurs binnen de EU.³⁴

De vloot

Toch is de Nederlandse vissersvloot relatief klein: ze telt 831 schepen. Binnen Nederland stelt de visserijsector ook economisch niet veel voor: in 2007 werkten slechts 2.130 mensen in de visserij zelf³⁵ en droeg de sector 0,12 procent bij aan het BNP.³⁶ Samen maken de Nederlandse vissersschepen slechts 0,5 procent uit van de Europese vloot. Maar hun aandeel in de Europese vangst is maar liefst 6 procent van de totale waarde! Dat komt vooral door de enorme pelagische trawlers van Nederland.³⁷

Weinig bescherming

De natuurkwaliteit in het Nederlandse deel van de Noordzee en de Waddenzee is nog maar de helft van de natuurlijke situatie. Van de (beperkte) soorten en habitats die volgens Europese natuurwetgeving beschermd moe-

ten worden, is slechts 15 procent 'in een gunstige staat van instandhouding'.³⁸ Nederland heeft zich vastgelegd op het instellen van een netwerk van beschermde gebieden in haar deel van de Noordzee. Maar er worden nog te weinig gebieden beschermd. En in de eerste gebieden die de overheid heeft aangewezen, stelt die bescherming weinig voor: zelfs schadelijke boomkorvisserij blijft in deze gebieden gewoon doorgaan.

Uitdagingen

Het Europese visserijbeleid is dringend toe aan een fundamentele hervorming die geldt voor de hele Europese visserij. Maar ook Nederland zelf staat nog voor belangrijke uitdagingen. Vooral als het gaat om de schadelijke boomkor en de pelagische vloot is de Nederlandse visserij nog lang niet duurzaam.

³³ Planbureau voor de Leefomgeving, *Milieubalans 2009*.

³⁴ EC, *Facts and Figures on the CFP*, Edition 2008.

³⁵ C. Taal et al, *Visserij in cijfers 2008*, LEI Wageningen UR.

³⁶ Zie noot 21.

³⁷ Ministerie van LNV (2008), *LNV Consumentenplatform - Vis moet, kan dat?*

³⁸ Zie noot 14.

Nederlands schadelijke boomkorvloot

De Nederlandse vissersvloot bestaat voornamelijk uit kotters die op de Noordzee en de Waddenzee vissen. Maar liefst 85 procent hiervan gebruikt de schadelijke boomkor.³⁹ Onder Nederlands vlag vissen nog steeds ruim 100 kotters met een motorvermogen van meer dan 1.100 pk.⁴⁰

Boomkor in de rode cijfers

'We zien met name in de kottersector een tamelijk dramatisch beeld. Sinds 2002 zit de sector in de rode cijfers,' schrijft visserijminister Verburg.⁴¹ Ondanks de toegenomen aanvoer van platvis is vooral de boomkorvisserij verliesgevend. De opbrengsten zijn niet voldoende om de hoge operationele kosten en de financiële lasten te dekken. Zo verbruikten de grootste boomkorkotters in 2008 gemiddeld 4,1 liter brandstof per kilo gevangen vis.⁴²

Schadelijke vangstmethode

Bodemsleepnetten verstoren het zeeleven op veel manieren, of het nu boomkornetten voor platvis zijn, ottertrawlers voor rondvis of kornetten voor schelpdieren. Ze ploegen de zeebodem om waardoor grote, kwetsbare, langlevende en structuurvormende organismen geen kans krijgen en verdwijnen. De soortenrijkdom neemt af, maar ook de hoeveelheid bodemdieren. Al in 2006 was de biomassa van bodemdieren in de Nederlandse Noordzee zo'n 56 procent lager dan het geval zou zijn zonder bodemberoerende visserij.⁴³ Deze vorm van bodemvisserij is niet selectief: de vissers slepen alle zeeleven mee in hun netten en gooien maar liefst driekwart van de vangst als ongewenste bijvangst weer (half)dood overboord.⁴⁴

Beperkte verduurzaming

Echt duurzaam is de platvisvloot nog lang niet. Weliswaar is Europa sinds 2006 overgestapt van kortetermijn- naar langetermijnbeheerplannen voor schol en tong, zodat deze soorten zich beter kunnen herstellen. En heeft Nederland sinds 1994 28 procent minder kotterschepen.⁴⁵ Maar de schadelijke boomkor is nog steeds de meest gebruikte vismethode en visserijminister Verburg wil niets weten van een verdere sanering van de boomkorvloot.⁴⁶ De boomkorsector lijkt er vooral op uit om binnen beschermde gebieden te mogen blijven vissen. Daarom werkt Verburg met de sector aan bijvangstvermindering en een gedeeltelijke omschakeling naar alternatief bodemsleeptuig. Maar het ontbreekt de minister aan een concrete visie en een tijdpad om van deze visserij een duurzame visserij te maken.

39 Zie noot 37.

40 Zie noot 35.

41 Beleidsbrief Visserij 31 748. Vergaderjaar 2008-2009.

42 Zie noot 37.

43 Hiddink JG, Jennings S, Kaiser MJ, Queirós AM, Duplisea DE, Piet GJ (2006), *Cumulative impacts of seabed trawl disturbance on benthic biomass, production and species richness in different habitats in Canadian Journal of Fisheries and Aquatic Sciences*; 63: 721-36. Geraadpleegd augustus 2009: <http://www.sos.bangor.ac.uk/~ossco6/pdf/Hiddink%20et%20al.%20CJFAS.pdf>.

44 Zie noot 14.

45 Zie noot 21.

46 Beantwoording Kamervragen door minister Verburg over het rapport 'Duurzame Visserij' van de Algemene Rekenkamer (14-11-2008).

Nederlands grootste schepen

De Pelagic Freezer-Trawler Association (PFA) bestaat uit vier Nederlandse rederijen⁴⁷, plus vijf dochterondernemingen in vier andere Europese lidstaten. Van haar 28 trawlers vaart de helft onder Nederlandse vlag.⁴⁸ De schepen vissen op haring, blauwe wijting, sardine en makreel in de Noordoost-Atlantische Oceaan, maar ook buiten Europa in de wateren van West-Afrika en de Stille Oceaan. PFA is verantwoordelijk voor zo'n 10 procent van de totale EU-vangsten.⁴⁹

Fabrieken op zee

De Nederlandse diepvriestrawlers behoren tot de grootste van Europa. Met een (gemiddeld) motorvermogen van maar liefst 7.700 pk stomen deze trawlers naar verre visgronden, omdat de toegestane vangsten in eigen wateren teruglopen. De gemiddelde aanvoer ligt nu al op ruim 108.000 kilo vis per dag, maar de grote trawlers kunnen met gemak het dubbele aan boord pompen.⁵⁰ De vis wordt direct aan boord verwerkt en ingevroren, waardoor de schepen wekenlang op zee kunnen blijven vissen. Lokale kustgemeenschappen zien zo niet alleen hun vis verdwijnen, maar verdienen ook nauwelijks iets aan de vangst en de verwerking ervan.⁵¹ Deze drijvende fabrieken beschikken over de beste technologische apparatuur om visbestanden op te sporen én te sorteren op waardevolle vissen, waarbij veel vis weer (half)dood overboord wordt gegooid (*high-grading*).⁵² In West-Afrikaanse wateren sterven ook soorten als hamerhaaien, mantaroggen en zeeschildpadden in de enorme netten van Nederlandse schepen.⁵³

Van West-Afrika tot Chili

Dertig jaar geleden was Nederland een van de Europese koplopers die de vangstgebieden van West-Afrika introkken. Nederlandse schepen vissen daar nog steeds, op basis van visserijverdragen waarin EU-lidstaten toestemming krijgen om te vissen op overschotten van visbestanden buiten Europa.⁵⁴ Maar de meeste vissoorten waarop Nederlands grootste zeeschepen vissen zijn nu al maximaal bevist of overbevist.⁵⁵ Toch blijft de Nederlandse vloot lobbyen voor verplaatsing van de trawlers naar West-Afrika en de zuidelijke Stille Oceaan: het is te duur om deze gigantische schepen in de haven te houden.⁵⁶ Lokale vissers klagen al jaren over sterk dalende vangsten sinds de komst van de buitenlandse trawlers. Nederland exporteert de vis grotendeels weer, onder meer naar China en Afrika....⁵⁷

47 Cornelis Vrolijk, Jaczon, Parlevliet & Van der Plas en W. van der Zwan & Zn.

48 Zie noot 35.

49 Oceanenoverleg (www.iucn.nl/platform/werkgroepen/oceanenoverleg), PFA PowerPoint-presentatie, 23 september 2008.

50 MSC (juli 2009), *Public Certification Report for Pelagic Freezer-Trawler Association Mackerel Trawl Fishery*.

51 Film van Jawad Rhalib: *The damned of the sea* (2008).

52 Working group of control experts, Task Force (september 2008), *Discussion paper – Equipment used on board vessels to grade and discard mackerel*.

53 JaapJan Zeeberg, Ad Corten, Erik de Graaf (2006), *Bycatch and release of pelagic megafauna in industrial trawler fisheries off Northwest Africa* in *Fisheries Research* 78, 186-195.

54 http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/external_relations/bilateral_agreements_en.htm.

55 FAO (2007). *Report of the FAO working group on the assessment of small pelagic fish off Northwest Africa*. FAO Fisheries Report No. 849.

56 http://worldfishing.net/news/news_story.ehtml?o=2603 (1 dec. 2008), *Quota reduction will seriously impact pelagic freezer-trawler fleet*.

57 Zie noot 51.

De visie van Greenpeace

Greenpeace roept Nederland op zich hard te maken voor een drastische hervorming van het Europese beleid. De buitensporige uitputting van de Europese visgronden en de schadelijke vangstpraktijken hebben dramatische gevolgen voor de natuur, de voedselzekerheid en de werkgelegenheid in de visserijsector. Als nu de juiste keuzes worden gemaakt, genieten we in de toekomst weer van volle zeeën dankzij een hervormd Europees visserijbeleid en een eerlijke, duurzame visserij.

Gezonde zeeën

Het belangrijkste doel van de hervorming moet zijn: herstel en behoud van mariene ecosystemen. Hierdoor blijven de zeeën een bron van voedsel. Een visserijbeleid dat is gebaseerd op een ecosysteembenadering steunt op een netwerk van zeereservaten.⁵⁸ Alleen zo kunnen mariene ecosystemen zich herstellen en zijn de Europese zeeën bovendien beter bestand tegen de gevolgen van klimaatverandering.⁵⁹ Een hervormd visserijbeleid zal goed moeten aansluiten bij de doelen van de Europese natuurwetgeving.

Toekomst voor de visserij

Europa moet niet langer een hogere visconsumptie stimuleren, maar zich sterk maken voor hoogwaardige visproducten van lokale, kleinschalige vissers met een minimale impact op de natuur. De EU-lidstaten behoren hun visserijsector te ondersteunen bij de overgang naar een efficiënte visserij die geen vis (half)dood overboord gooit en brandstofslurpende vangstmethoden gebruikt. En de Europese overcapaciteit mag zeker niet ten koste gaan van de voedselzekerheid en de lokale visserij in ontwikkelingslanden.

⁵⁸ Greenpeace (2007), *The Ecosystem Approach - protecting marine life in all its forms*.

⁵⁹ Greenpeace (2008), *Pushed to the brink - the oceans and climate change*.

Dit wil Greenpeace

Op 2 november 2009 presenteerde minister Verburg 'Vis, als duurzaam kapitaal – de Nederlandse visie op het nieuwe Europese visserijbeleid'. Ze schetst een mooie horizon voor 2020, maar die zullen we met het huidige voorstel niet bereiken. De visie biedt namelijk geen concrete maatregelen om de overcapaciteit, de torenhoge visserijdruk en het verlies aan biodiversiteit te stoppen. Verburg wil niet het falend beleid drastisch hervormen, maar schuift de verantwoordelijkheid af op de markt. Een Europees kader met duidelijke regels die voor de hele sector gelden is noodzakelijk, ook als de besluitvorming regionaal en dus minder topdown wordt. Greenpeace roept de regering op zich bij de hervorming van het Europese visserijbeleid in te zetten voor de volgende vier concrete maatregelen:

① **Reduceer de vloot en de visserijinspanning.**

Voor een ecologisch verantwoorde en economisch rendabele visserij moet Europa de vlootomvang en -inspanning aanpassen aan de hoeveelheid vis die nog in haar zeeën zwemt. Hiervoor moeten op Europees en op nationaal niveau bindende afspraken worden gemaakt. Bij de noodzakelijke sanering dient de ecologische impact van een visserij het belangrijkste criterium te zijn. Dan verdwijnt de schadelijkste visserij en blijven duurzame visserijen behouden voor de toekomst.

② **Respecteer het wetenschappelijk advies.**

Wetenschappelijke instanties geven adviezen over de hoeveelheid vis die we verantwoord uit zee kunnen halen. Die adviezen zijn gebaseerd op de best beschikbare informatie. Europa moet deze adviezen respecteren en haar totale toegestane vangsten vaststellen op of onder de grenzen die de wetenschappelijke instanties aangeven. Zo'n advies moet gelden als een wettelijk plafond.

③ **Regel transparantie en traceerbaarheid.**

De EU moet strikte regels stellen aan transparantie. Regels die moeten gelden voor alle politieke besluitvorming, visserijactiviteiten en visserijketens. Bovendien moeten visproducten gegarandeerd traceerbaar zijn, van vangst tot verkoop. Zo kan Europa duurzame vis garanderen en een einde maken aan illegale visserij.

④ **Geef prioriteit aan effectieve bescherming van mariene ecosystemen.**

Voor het behoud en herstel van onze natuurlijke hulpbronnen moeten grote gebieden volledig beschermd worden tegen visserij en andere schadelijke activiteiten. Een verbod op visserijactiviteiten is noodzakelijk in belangrijke gebieden als kraamkamers, paaigebieden, foerageergebieden en kwetsbare habitats. De EU moet haar lidstaten het mandaat en de bevoegdheden geven om zelfstandig maatregelen te nemen in de beschermde gebieden van hun Exclusieve Economische Zones.

GREENPEACE

**Greenpeace is een internationale
milieuorganisatie die door
onderzoek, overleg en acties werkt
aan een duurzaam evenwicht
tussen mens en milieu.**

**Greenpeace Nederland
Postbus 3946
1001 AS Amsterdam
0800 422 33 44
info@greenpeace.nl
www.greenpeace.nl**